

Reitillä kulttuuriperintöön

Euroopan neuvoston kulttuurireitit

Museovirasto

Euroopan neuvoston kulttuurireitit

Euroopan neuvoston kulttuurireitit ovat kulttuuriperinnön, kulttuurin ja matkailun laajoja yhteistyöhankkeita, joita yhdistää Euroopan monimuotoiseen kulttuuriperintöön ja kulttuuriin pohjautuva teema. Reittitoiminnan tavoitteena on muun muassa vahvistaa kulttuuriperinnön merkitystä kulttuurisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävän kehityksen rakentamisessa ja kestävän kulttuurimatkailun kehittämisessä.

Euroopan neuvoston kulttuurireitti -nimityksen saadakseen reittihankkeet hakevat reittisertifiointia Euroopan neuvostolta. Vuoden 2021 lopussa sertifioituja kulttuurireittejä oli 45.

Jokainen Euroopan neuvoston kulttuurireitti yhdistää vähintään kolmea Euroopan maata. Reittiyhteistyö tarjoaa mahdollisuuksia rajat ylittävään kulttuuriseen ja matkailuyhteistyöhön, verkostoitumiseen ja kansainvälisen näkyvyyden kehittämiseen. **Tutustu toiminnan mahdollisuuksiin tarkemmin Euroopan neuvoston verkkosivuilla.**

Euroopan neuvoston kulttuurireittiohjelma käynnistyi vuonna 1987. Toiminta perustuu Euroopan neuvoston kulttuurireittejä koskevaan laajennettuun osittaissopimukseen (EPA-sopimus). Suomi liittyi EPA-sopimukseen vuonna 2018.

Mitä Euroopan neuvoston kulttuurireitiltä odotetaan?

Tullakseen valituksi Euroopan neuvoston kulttuurireitiksi, reittihankkeen tulee täyttää tietyt toiminnalle määritellyt kriteerit. Kriteerit koskevat reitin **teemaa, reittitoiminnan osa-alueita ja reitin hallintoa.**

Teema

Kulttuurireittien teemat edustavat monimuotoista eurooppalaista kulttuuriperintöä ja kulttuuria, joka voi olla aineellista tai aineetonta. Teemojen tulee:

- edustaa eurooppalaisia arvoja
- perustua tutkimukseen
- olla yhteisiä vähintään kolmelle Euroopan maalle.

Eurooppalaisen arvopohjan määrittelylle ja pohdinnalle perustaa luovat Euroopan neuvoston arvot, joille kulttuurireittitoiminta perustuu. Ohjelmalle tärkeitä arvoja ovat muun muassa:

- ihmisoikeudet
- kulttuurinen moninaisuus
- kulttuurienvälinen vuoropuhelu
- rajat ylittävä yhteistyö.

Toiminnan osa-alueet

Euroopan neuvoston kulttuurireitteihin kuuluvat toimijat tekevät reitin puitteissa yhteistyötä viidellä eri osa-alueella. Eri osa-alueita voi toteuttaa esimerkiksi hankeyhteistyön kautta. Osa-alueet ovat:

1. Tutkimus- ja kehittämistoiminta
2. Euroopan muistin, historian ja kulttuuriperinnön vahvistaminen
3. Nuorille suunnattu toiminta
4. Nykykulttuuri ja -taide
5. Kulttuurimatkailu ja kestävä kulttuurinen kehitys

Reitin hallinto

Euroopan neuvoston kulttuurireittiä hallinnoivalla toimijalla tulee olla oikeudellinen asema. Tällainen toimija voi olla esimerkiksi rekisteröity yhdistys tai yhdistysten yhteenliittymä. Toimijan tulee koota jäseniä vähintään kolmesta Euroopan neuvoston jäsenmaasta ja toimia demokraattisesti.

Euroopan neuvoston kulttuurireitit ovat kulttuuriperinnön, kulttuurin ja matkailun laajoja yhteistyöhankkeita.

Vuoden 2021 lopussa sertifioituja kulttuurireittejä oli 45.

Miten Euroopan neuvoston kulttuurireittitoimintaan pääsee mukaan?

Euroopan neuvoston kulttuurireittitoimintaan voi liittyä

- hakeutumalla jäseneksi johonkin jo toimivaan reittiin tai
- käynnistämällä uuden kulttuurireitin valmistelun.

Sertifioiduilla reiteillä on omat reittikohtaiset käytäntönsä siihen, miten uudet jäsenet voivat liittyä mukaan. Euroopan neuvosto on koonnut verkkosivuilleen tietoa sertifioiduista reiteistä ja niiden edustajista, joihin reitin toiminnasta kiinnostuneet voivat olla yhteydessä.

Uuden reitin valmistelu alkaa reitin teeman määrittelystä. Valmistelun aikana reittiä hallinnoimaan ja reittiyhteistyötä toteuttamaan rakennetaan eurooppalainen verkosto, jolla on yhteinen viestinnällinen ilme. Valmistelun aikana käynnistetään myös yhteistyö reittitoiminnan viidellä osa-alueella.

Hakukierros Euroopan neuvoston kulttuurireiteille järjestetään vuosittain. Sertifiointihakemuksen Euroopan neuvostolle jättää reittiä hallinnoiva taho. Sertifioinnista päättävät EPA-sopimuksen jäsenvaltiot.

Lähteet ja lisätietoja:

Euroopan neuvoston kulttuurireittiohjelman verkkosivut

Euroopan neuvosto ja kulttuuriperintö
Museoviraston verkkosivuilla

Suomenkielinen opassivusto
kulttuurireiteistä

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Museovirasto

Museovirasto 2021

www.museovirasto.fi

Kansikuva: Kompassi, tehnyt Johan Henrik Granbom 1790–1825.

Suomen kansallismuseo, Kansatieteelliset kokoelmat.

Kuvaaja: Timo Ahola.